

Sota ajan muistelot

Talvisota oli käynnissä. Olin hiljattain täyttänyt yhdeksän vuotta. Hiihtelin Pernaan kylän raitilla ja menin seuraamaan naapuripihaan, kun teurassikaa laitettiin Karjakunnan teurasautoon. Sitten samassa alkoi kuulua voimakasta lentokoneitten surinaa ilmassa. Se oli outo näky; useita yksitasoisia koneita menossa pohjoista kohti, ja näkyihän punatähti rungon kyljessä. Samanaikaisesti yksi Smolik- kaksitasokone meni matalalla lentäen Alajokea kohti. Hiihdin nopeasti kotipihaan ja varovasti kurkistin tallinnurkalta koneita, sitten ilmoittamaan äitille, että venäläiskoneita on ilmassa. Äiti leipoi tuvassa seuranaan serkkutyttö Seinäjoelta, ja niin mentiin katsomaan ulos portaille koneitten menoa. Hiukan peloissamme olimme. Äiti jatkoi leipomistaan.

Sotaanhan vietiin hevosia lähes joka talosta. Niinpä meiltäkin vietiin "Liinoo" –tamma Seinäjoelle, mukana reki, sanko, riimunvarsi ja heiniä. Perillä Seinäjoella vastaanotossa oli ilmoittautuminen. Oli kysytty, että kellä on hyvä hevonen ja meidän viejämies oli heti vastannut, että täällä on.

Tarina ei kerro, kuinka "Liinoo" joutui tuntemattomana olemaan sodassa. Tuntemattoman hevosen merkinä "lautasella" oli vinoristi.

Sitten tuli kevään aika. Sotilaspiiristä oli ilmoitettu isälle, että täällä on kotiutettuja hevosia ja oli ilmennyt, että tämän meidän tamman varsomisaika oli lähellä. Niinpä isä meni katsomaan, onko "Liinoo" siellä ja se oli kuullut ja tunnistanut isän äänen ja hirnunut kuin tervehdykseksi. Isä sai sieltä savireen, jolla "Liinoo" toi kotia viimakeleillä pitkin "sotatietä" Pernaalle. Varsa syntyi muutamien päivien päästä, "Urhokkaalainen" orivarsa.

Seuraavana keväänä tämä varsa ruunattiin, mutta kävi niin ikävästi, että seuraavana yönä tulivat suolet ulos ja varsa kuoli.

Sitten jatkosotaan piti jälleen luovuttaa hevonen. "Hosu" meni sotaan ja palasi sodan loputtua takaisin. Isä oli sitä asemalta hakemassa ja arveli, että "Hosu" voisi osata kotia yksikseen, kun oli monet kerrat vienyt heiniä asemalle. Ja niin isä päästi hevosen ylikäytävältä irti ja "Hosu" juoksi yksistänsä kotia ja odotteli siellä portin alla talliin pääsyä.

Kun Suomi oli aikeissa perustaa Suursuomea Venäjänmaalle, sinne toimitettiin monenlaista tarviketta, mm. sementtiä johonkin voimalaitoksen patoon ja lehmäainesta parantamaan lehmäkantaa Aunukseen. Niinpä ruvettiin ostamaan siitoseläimiä ja meiltäkin ostettiin siitossomni "Aku" siitokseen 20.10.1942 Käpysselkään ja sieltä edelleen Suurlahteen, kauppahinta 6600mk (ottotodiste).

Kuinkahan monta satatonnaarilehmää jätti jälkeensä? Voi olla, että jäi muutama tuuhanteen litraan ja päivätuotos muutama litraan.

Kun talvisota oli syttynyt, niin alakoulussa jokaisen aamuhartauden lopuksi opettajamme luki rukouksen: "Suojele Jumala Suomen maata ja kansaa".

Pernaalla 15.10.2002
Matti Sippola